

[Stegger Nielsen.]

hvad lederne af de eksisterende københavnske privatseminarier mener, måske også hvad forstanderen for Jonstrup statsseminarium mener. Jeg ved ikke, hvordan det forholder sig, men jeg spørger den højtærede minister, om ikke det ministerielle udvalg af 1946 er et permanent udvalg. I så fald var det jo også rimeligt under udvalgsbehandlingen at høre, hvorledes dette udvalg ser på hele dette forhold.

Men disse sidste bemærkninger, som jeg her har fremsat, har — det gentager jeg — ikke til hensigt at modvirke lovforslaget, ingenlunde — jeg finder det velbegrunder — heller ikke at sinke dets behandling i dette høje ting, men kun at få en nærmere klaring af ønskeligheden af eller risikoen ved at lægge statsseminariet her. Der er måske ingen risiko, men det vil være af betydning at få dette opklaret, og det kan vi få under den kommende udvalgsbehandling.

Jeg skal da på mit partis vegne medgive lovforslaget min bedste anbefaling, foreløbig til viderebehandling i det udvalg, som forhåbentlig vil blive nedsat.

P. A. Poulsen: Jeg forstår særdeles vel den højtærede undervisningsministers begrundelse for fremsættelsen af dette lovforslag om oprettelse af et statsseminarium i København. Den i tiden herskende lærermangel må jo føre til overvejelser af foranstaltninger, der kan tjene til afhjælpning af denne mangel. Både i by og på land hører man klager over, at de fornødne lærerkræfter ikke kan skaffes. Jeg ved ikke, om tallet passer — det ærede medlem H. P. Johansen var inde på det samme —, men jeg har ladet mig fortælle, at man her i København har henvend 200 vikarer, der overhovedet ikke har nogen læreruddannelse, og det er selvsagt et forhold, som i længden er utåleligt. Og lignende forhold gør sig gældende i andre byer.

For kort tid siden fortalte en skoleinspektør mig, at man ved hans skole havde måttet antage to vikarer, hvoraf den ene var 77 år, det var en pensioneret lærer, og den anden 17 år, en ung pige med realeksamen. På landet har vi lignende forhold. Jeg kender jo særlig til forholdene i mit amt. Flere lærerindeembeder har der været opslået 3—4 gange, uden at der har meldt sig nogen ansøger, skønt lønnen for flere af disse lærerindeembeder er den samme som førstelærerlønnen på landet. Og sådan kunne man blive ved.

Nu må man sige, at tilgangen til seminarierne er stor. Der køres nu med fyldte klas-

ser, for ikke at sige overfyldte, og mange steder er der oprettet dobbeltklasser både til den almindelige 4-årige læreruddannelse, og ligeledes hvor det gælder den 2½-årige uddannelse for studenter. Jeg så i går en fortegnelse over elevtallet på de forskellige seminarier, og jeg må sige, at enkelte næsten havde karakteren af fabrikker, så at man kan befrygte, at det ved en sådan masseproduktion kan blive så som så med den personlige påvirkning og kontakt, som der jo gerne skulle være imellem lærerne og eleverne og også mellem eleverne indbyrdes. Det er en stor betydningsfuld gerning, de unge skal gå ud til, og at have kundskaber er her ikke alt; det er vigtigt, det er påkrævet, men det er ikke nok. Det har sin store betydning, at de unge kan leve tæt sammen med forstanderen og lærerne; det modner, udvikler og skaber personlighed.

Jeg ved ikke, hvor længe det, med den tilgang der er nu til seminarierne, vil vare, før man kan sige, at nu er behovet så nogenlunde dækket; jeg ved kun, at det ville være en ulykke, om vi en dag kørte i den modsatte grøft og fik for mange uddannet. Vi har oplevet noget sådant før. Økonomiske svingninger kan være ret alvorlige, men her er det dog kun penge, det drejer sig om. Anderledes stiller det sig for unge mennesker, der har fået en uddannelse og så pludselig opdager, at der ikke er brug for dem. Der kan let gå noget i stykker for sådanne mennesker, således at de kommer i et skævt forhold til hele livet.

Det ville derfor glæde mig, om vi i et udvalg kunne få en grundig drøftelse af behovet i dag og behovet i den nærmeste tid fremover og dets forhold til antallet af elever, som nu søger uddannelse til lærergerningen. Vi skulle som sagt nødig atter opleve en overproduktion og det er da heller ikke meningen, at vi ved oprettelsen af et nyt statsseminarium skal skade de allerede bestående seminarier. Jeg tænker på de private seminarier, som nødig skulle køres bagud, når vi atter kommer til tider, da normale forhold indtræder også på dette område. Jeg ved godt, at der skal flere og flere lærere til, efter som befolkningstallet stiger, men det for tiden herskende, vi kan godt sige unormale forhold, har vel nok for en del sin rod i, at der var nogle år, da tilgangen til seminarierne var for lille.

Jeg forstår det egentlig sådan, at tilgangen til den almindelige uddannelse, altså den 4-årige, kan seminarierne så nogenlunde klare, ja måske endog klare helt ud, ved oprettelse af dobbeltklasser, som vel nok er et tidsfænomen, og som jeg ønsker engang